

Zdrúženje delodajalcev obrti
in podjetnikov Slovenije GIZ

PROGRAM DELA

***ZDRUŽENJA DELODAJALCEV OBRTI IN
PODJETNIKOV SLOVENIJE
ZA LETO 2020***

Marec 2020

KAZALO

1. UVOD	stran 4
1.1 VIZIJA ZDOPS	stran 8
1.2 POSLANSTVO ZDOPS	stran 8
2. POVZETEK PODROČIJ DELOVANJA - ZAHTEVE ZDOPS	stran 9
<i>Delovna razmerja</i>	
<i>Kolektivne pogodbe</i>	
<i>Trg dela</i>	
<i>Socialna varnost</i>	
<i>Varnost in zdravje pri delu</i>	
3. NIVOJI DELOVANJA	stran 14
3.1 NACIONALNI NIVO	stran 14
3.1.1 Socialni dialog – tripartitni socialni dialog	stran 15
<i>Ekonomsko socialni svet (ESS)</i>	
3.1.2 Socialni dialog – bipartitni socialni dialog	stran 16
<i>Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP)</i>	
3.1.3 Zakonodaja RS	stran 17
<i>Zakonodajni postopki</i>	
3.1.4 Zastopanje v organih in delovnih telesih	stran 18
3.2 SODELOVANJE Z OZS IN OOZ	stran 19
3.3 STRUKTURE ZDOPS NA NACIONALNEM, REGIJSKEM IN LOKALNEM NIVOJU	stran 20
<i>Skupščina, UO, NO in ostali organi skupščine ZDOPS in UO ZDOPS</i>	
<i>Regijski odbori - območni odbori</i>	
<i>Aktivnosti po Regijskih odborih</i>	
<i>Srečanja s sekretarji OOZ</i>	
<i>Povezovanje z OOZ in Skladi</i>	
3.4 ČLANSKI NIVO	stran 20
<i>Individualno svetovanje</i>	
<i>Skupinska izobraževanja</i>	
<i>Posvet delodajalcev</i>	
3.5 MEDNARODNI NIVO	stran 21
<i>Evropski ekonomsko socialni odbor (EESC)</i>	
Članstvo v EU svetovalnih in delovnih telesih:	
<i>Svetovalni odbor EK za koordinacijo sistemov socialne varnosti</i>	
<i>Svetovalni odbor EK za varnost in zdravje pri delu</i>	
<i>Odbor EK Ekonomsko-socialnega sklada</i>	
<i>EUROFOUND</i>	
<i>Mednarodna organizacija dela (MOD-ILO)</i>	
<i>Drugo mednarodno sodelovanje</i>	

4. ORGANI ZDOPS	stran 23
5. STROKOVNA SLUŽBA ZDOPS	stran 23
5.1 <i>PROJEKTI</i>	stran 24
6. FINANCIRANJE ZDOPS	stran 24
ZAKLJUČEK	stran 26
POVZETEK ZAHTEV ZDOPS ZA LETO 2020	stran 27

1. UVOD

Kaže, da bo v letu 2020 leto ohlajevanja gospodarske rasti. Slovenija je sicer dosegla rezultate, ki so na nivoju pred krizo, ki je nastopila leta 2008. Vse napovedi za leto 2020, ki jih je pripravil UMAR, BS, EK, OECD, pa tudi Svetovna Banka, so sicer še v polju gospodarske rasti, vendar so napovedi precej nižje od tistega, kar je bilo doseženo v letu 2018 in 2019. Skrbi zadolževanje in previsoka javna poraba. EU in Fiskalni svet že opozarjajo na pretirano javno porabo, ki je celo premalo investicijsko naravnana in opozarjajo celo na »prebijanje« fiskalnega pravila.

Slovenija je v lanskem letu dosegla nižjo rast BDP, za leto 2020 in za leto 2021 so napovedi še slabše. Če je bila v letu 2018 rast 4,4%, je za leto 2019 napovedana rast BDP na 3,7% (EK celo 3,3%) in za leto 2020, UMAR napoved 3,4%, EK 3,0%, OECD pa celo samo 2,7%. Struktura slovenskega gospodarstva je taka, da izvozniki rešujejo gospodarsko sliko, kar pa po drugi strani pomeni izredno ranljivost slovenskega gospodarstva, še posebno, ker je slovenski izvoz v pretežni meri usmerjen samo na nekaj trgov, pri čemer prednjači Nemčija, ki pa se že sooča z možnostjo recesije. To se bo prav gotovo poznalo tudi na rezultatih slovenskega gospodarstva, zato bo verjetno previdnost gospodarstva nujna ter hitre reakcije na spremembe dobrodošle. Vsako pretirano in neproduktivno trošenje javnih sredstev pa lahko v primeru nastopa hujše krize pripelje do neljubih ukrepov, ki so bili znani po letu 2008. Zato velja prisluhniti tako opozorilom EU, kakor tudi opozorilom Fiskalnega sveta.

Registrirana brezposelnost je bila konec leta 2019 sicer nižja kot konec leta 2018, vendar je število brezposelnih iz decembra 2019 zraslo iz 75.292 brezposelnih na 79.841 brezposelnih v januarju 2020. Decembra 2019 je bila registrirana brezposelnost 7,7%. Struktura brezposelnih je neugodna, prednjačijo iskalci zaposlitve, ki so starejši od 50 let in ki imajo nizko ali neustrezno izobrazbo. Hkrati je v strukturi vse preveč tistih, ki na Zavodu za zaposlovanje čakajo na upokojitev. Mehanizem »odlaganja« kadrov na Zavod za zaposlovanje zato, da počakajo upokojitev, je za trg dela destimulativno in družbeno nekoristno. Demografska struktura Slovenije je med najbolj neugodnimi v Evropi. Tudi pripravljenost za vseživljenjsko učenje je po podatkih OECD zastrašujoče slaba. Ni pričakovati izboljšanje demografske slike, zato bo država morala poiskati ustrezne programe za motivacijo starejših delavcev in motivacijo delodajalcev za to, da bodo delavci ostajali dalj časa v zaposlitvi. To pa lahko dosežemo z bolj zanimivimi programi usposabljanj, ki bi bili pretežno usmerjeni v zelo uporabne kompetence in omogočili sprotno in vseživljenjsko pridobivanje mehkih veščin. Digitalizacija ali t.i. četrta industrijska revolucija pomeni izredno velik izziv za delodajalsko področje. Ti izzivi in novosti že rušijo predstave klasične organizacije dela in tudi njihovih oblik. Potrebno bo poiskati nove oblike pravnih razmerij med delavci in delodajalci, ki bodo delavcem omogočili na eni strani varnost (ustrezni programi aktivne politike zaposlovanja) in po drugi strani prožnost, ki bo omogočala delodajalcem, da bodo hitro prilagodili kompetence zaposlenih potrebam delovnega procesa, ki bo posledica zelo hitrih sprememb na globalnem gospodarskem trgu. Ugotovimo lahko, da imajo kljub preko 79.000 brezposelnih skoraj vsi delodajalci težave s pridobivanjem kompetentnih delavcev. Ne glede na napovedi je pričakovati povečanje zaposlovanja, vendar v nekaterih sektorjih manj. Pričakovati je manjše

povpraševanje po določenih družboslovcih, ki pa bi ob ustreznem došolanju in specializaciji npr. na področju IT tehnologij imeli priložnost za zaposlitev. Tudi v letu 2020 bo primanjkovalo IT strokovnjakov, prodajalcev, specialistov na področju računovodstva, strojništva in drugih tehničnih profilov, delavcev v logistiki, natakarjev, kuharjev, CNC operaterjev, varilcev, skladiščnikov, delavcev za preprosta dela, zdravstvenih delavcev in drugih. Raziskava Zavoda za zaposlovanje Poklicni barometer je pokazala, da bo v letu 2020 primanjkljaj pri 110 ocenjevanih poklicih. Prav gotovo Slovenija svojih potreb po delovni sili ne bo mogla zagotoviti samo s svojimi državljani, delno zaradi strukturne brezposelnosti, delno pa zato, ker po izobraževalnem ciklu seveda ni mogoče takoj doizobraziti delavcev. Povečalo se bo povpraševanje po pridobivanju »mehkih« veščin s fleksibilnimi in zanimivimi programi usposabljanj in s sodobnimi metodami izobraževanja tudi na daljavo, ki omogočajo prožnejše urnike in prilagoditve izobraževanj časovnim zmožnostim tistih, ki se izobražujejo. Izobraževalci bi morali biti »mojstri« svojih dejavnosti in dobri poznavalci potreb gospodarstva. Ker vseh potreb po kadrih ne bo mogoče zadovoljiti z domačo delovno silo, je nujno »uvažati« delovno silo, kar se dogaja pretežno iz tradicionalnih trgov republik bivše Jugoslavije. Tudi tam so se razmere bistveno spremenile, saj je iskanje kadrov postalo globalno in mora Slovenija tekmovati z bolj razvitimi državami. Žalostno je le to, da pretekle vlade in pretekli ministri za delo niso usmerili svojih aktivnosti v lažje iskanje delovne sile v tujini, ampak so še zapletle zadeve z različnimi meddržavnimi sporazumi (BiH in Srbija), ki še zmanjšujejo možnosti slovenskih delodajalcev za zaposlovanje delavcev iz teh držav. Resno bo treba razmisliti in tudi izvesti slovenske izobraževalne centre in programe v nekaterih republikah bivše Jugoslavije, kjer bi usposabljali in izobraževali bodoče delavce za delo v Sloveniji. Zaposlovanje tujcev iz tretjih dežel (izven EU) se bistveno povečuje in s tem tudi število izdanih delovnih dovoljenj.

Obstoječa oz. odhajajoča vladna garnitura je na oblasti manj kot dve leti, pri čemer lahko ugotovimo, da je koalicija šibka in potrebuje zaveznitva, kar pa običajno ne pripelje do pravih rezultatov brez zelo velikih kompromisov, ki so pretežno usmerjeni v vsečnost in manj v učinkovitost in rast gospodarstva in s tem tudi družbe. Ta del je sicer razumeti, pa vendar je nekaj aktivnosti, ki bi jih ne smeli preskočiti. Res je, da je bilo izhodišče te vlade slabo, saj je ob visoki gospodarski rasti predhodna vlada zamudila zelo veliko priložnosti in bo v primeru nastopa gospodarske krize bistveno težje speljati razvojne programe in spremembe na pomembnih področjih, kot so zdravstveni sistem, pokojninski sistem, fiskalna politika in trg dela z delovnimi razmerji. Normativni program vlade za leto 2020 na teh področjih kaže neke ambicije, predvsem na področjih sistema zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, poklicnih bolezni in dolgotrajne oskrbe, na trgu dela pa ne.

Nekatere spremembe pokojninskega sistema so bile sicer konec leta 2019 sprejete, bodo pa le te negativno vplivale na vzdržnost pokojninske blagajne, zaradi česar predstavniki vlade napovedujejo nova pogajanja v letu 2020, kar pa iz normativnega programa vlade ne izhaja. Premisa, da bo pokojninska blagajna vzdržna do leta 2025, je po naši oceni zgrešena, saj temelji na visokih gospodarskih rasteh, s tem na visokih plačah in s tem na veliki akumulativnosti pokojninske blagajne. Bojimo se, da bo do prvih težav pričelo prihajati že konec leta 2020. Takrat bo potrebno prispevati bistveno več iz proračuna za zagotovitev izplačila pokojnin. To pomeni, da bo še bistveno manj denarja za državne investicije, kar bo lahko pomemben stabilizator in generator

gospodarstva. Drug vidik, ki nas usmerja v to, da bo potrebno čim prej pristopiti k večjim spremembam pokojninskega sistema pa je dolgotrajnost postopka priprave in sprejema tega zakona, zato bo narobe, če bi se odločili za razpravo in pripravo predpisov na tem področju šele takrat, ko bo kriza nastopila. Interesne skupine, ki bodo sodelovale pri pogajanjih, bodo takrat bistveno manj odprte za spremembe. To nam potrjuje tudi izkušnja iz nedavne preteklosti, ko je Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju padel na referendumu. Zato predlagamo Vladi in zakonodajalcu, da ne odlašajo s pričetkom razprave glede sprememb pokojninskega sistema.

Drugo področje socialne varnosti, je področje zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja. Desetletja nesistemskih pristopov so prinesla hude težave v zdravstvu, tako za paciente kakor tudi za izvajalce zdravstvenih storitev. Sistemsko se v zvezi s financiranjem ni nič bistvenega spremenilo. Denarja v zdravstveni blagajni je v zadnjih dveh letih bistveno več. Pričakovali bi bistveno skrajševanje čakalnih dob za več denarja, pa temu ni bilo tako. Viški denarja so se predvsem pretopili v višje plače v zdravstvu in pokrivanje izgub in v manjšem delu v skrajševanje čakalnih dob, pa čeprav so bili za zmanjševanje čakalnih dob zagotovljeni tudi viri iz integralnega proračuna. Z vidika delodajalcev so dolge čakalne vrste razlog tudi za manjšo produktivnost v gospodarstvu. Vračanje delavcev na delo je predolgo, trajanje bolniških je predolgo. Absentizem se povečuje, pretežno tudi na račun javne uprave. To pomeni dodatno družbeno škodo. V nekaj preteklih letih je bilo kar nekaj sredstev ZZZS usmerjenih v preventivo in zmanjševanje absentizma. Teh sredstev v zadnjih dveh letih ni več, tako da je dobro zastavljena akcija po zaslugi mnenja računskega sodišča in ob precejšnji pomoči zaposlenih na ZZZS, bila ukinjena, pa čeprav smo bili v aktivnosti vključeni tako delodajalci kot tudi sindikati. Poseben problem zdravstvenega varstva je nejasen status zavarovanja za poklicne bolezni in nezgode pri delu, kjer delodajalci plačujejo 0,53%. Zbrana sredstva se pretežno ne uporabljajo za namen, za katerega so bila zbrana, tako da se presežki denarja iz tega naslova pretakajo v druge programe. Po naši oceni to ni zakonito in nas čudi, da računsko sodišče ni opozorilo na to. Ne glede na to ugotovitev pa je treba poudariti, da iz naslova nezgod pri delu ni jasnih »splošnih pogojev zavarovanja«. To povzroča precej nejasnih regresnih zahtevkov s strani ZZZS do delodajalcev, pri katerih so se zgodile nezgode pri delu. Ta del bo nujno urediti v novem Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Če to ne bo urejeno, je smiselnost pobiranja sredstev za poklicne bolezni in nezgode pri delu z vidika ZDOPS popolnoma nepotrebno. Pomembno torišče dialoga in razprav bo z vidika ZDOPS tudi Pravilnik o poklicnih boleznih. V letu 2018 je že potekala razprava v zvezi s tem pravilnikom. Delodajalska združenja in zbornice smo mu nasprotovali, zaradi tega ker niso jasno urejene obveznosti delodajalcev v Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju in zato, ker je pravilnik nedodelan, ne ureja jasno postopkov ugotavljanja poklicnih boleznih in tega, da je seznam poklicnih boleznih bistveno preveč splošen. Premalo natančno je opredeljena tudi vzročna zveza med delom in poklicno boleznijo in med poklicno boleznijo in zasebnim stilom življenja in dela. Zato bo potrebno ta pravilnik, potem ko bo sprejet novi Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, bistveno bolj dodelati.

Področje delovnih razmerij po normativnem programu Vlade sicer ni v agendi za leto 2020. Iz neuradnih virov pa smo izvedeli, da bo Vlada vseeno odpirala ZDR-1 zaradi

prenosa nekaterih EU predpisov, zato bi bilo smotrno, da delodajalske organizacije in zbornice v teh postopkih in pogajanjih skušamo uveljaviti tudi kakšnega od delodajalskih interesov, ki jih že leta naslavljamo na Vlade. Zahteve ZDOPS glede trga dela so vidne v nadaljevanju tega programa.

Področje trga dela smo delno obravnavali že v besedilu zgoraj. Kljub vsemu pa je treba ugotoviti, da je Vlada v normativni program vnesla tudi spremembo predpisov na področju trga dela in zaposlovanja tujcev. Hkrati pa tudi spremembo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o čezmejnem izvajanju storitev.

Področje varnosti in zdravja pri delu v normativnem programu nima večjih ambicij, predvidevamo pa, da se bodo dopolnjevali strateški dokumenti. ZDOPS bo s svojim vplivom vztrajal pri preventivnih akcijah, pri dobrem sodelovanju z Inšpektoratom RS za delo, predvsem pa z veliko aktivnostmi v zvezi z ozaveščanjem delodajalcev in delavcev o pomenu varnosti in zdravja pri delu tako za delodajalce, pri njih zaposlene, kakor tudi za družbo. Manj bo nezgod pri delu in poklicnih bolezni, večja bo produktivnost, večja bo dodana vrednost in manjši bodo stroški za vse. Nujno bo nacionalno in sistemsko vlaganje v ozaveščanje in preventivno delovanje za varno in zdravo delo.

Socialni dialog tako na tripartitni kakor tudi na bipartitni ravni nikakor ne uspe doseči zelenega nivoja. Ustvarjeno nezaupanje v preteklosti, ki mu je v precejšnji meri botrovala Vlada, nikakor ne uspe ponovno doseči nivoja izpred desetih let. Popolnega zaupanja tudi med delodajalskimi organizacijami ni. Žal se je že v letu 2018 in tudi v letu 2019 poslabšalo tudi zaupanje med OZS in ZDOPS, čemur sicer ZDOPS ni botroval. Vse to bo zahtevalo v letu 2020 izredno velike napore, tako glede sodelovanja med delodajalskimi organizacijami in zbornicami, kakor tudi sindikati in Vlado. Nepovezanost in neuskkljenost ter posamične akcije delodajalskih organizacij in zbornic so bistveno oslabile pozicije delodajalske strani. Neenotnost se kaže v tem, da težje dosegamo koristne rešitve za delodajalce. Leto na katerega se program nanaša bi moralo biti leto povečanih skupnih in usklajenih aktivnosti do ostalih dveh socialnih partnerjev, kar je pogoj za doseganje ciljev, ki jih zahtevajo naši člani. Poenotiti bo potrebno skupne platforme delodajalskih organizacij, povečati medsebojno informiranost, zmanjšati željo po poudarjanju lastnih pomembnosti in povečati prodornost aktivnosti. Tudi za delodajalske organizacije in zbornice leto 2019 ni bilo v tem kontekstu najboljše.

Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo je prenehala veljati s 1.1.2019 in se je v letu 2019 uporabljala samo v normativnem delu. Sindikat delavcev v obrti in podjetništvu Slovenije je sicer dvakrat podal predlog za pričetek pogajanj za novo kolektivno pogodbo, vendar del obrtno-podjetniškega sistema nima nikakršnega interesa za Kolektivno pogodbo za obrt in podjetništvo, kljub temu da je to naslednica najstarejše kolektivne pogodbe v Sloveniji. ZDOPS je tudi pisno opozoril OZS na neugodnosti za delodajalce, v primeru neobstoja zavezujoče kolektivne pogodbe. ZDOPS si bo kljub temu še vedno prizadeval za novo kolektivno pogodbo, vendar bo za sklenitev nove kolektivne pogodbe potrebna ustrezna volja in razumevanje tudi pri drugem partnerju na delodajalski strani. V letu 2019 je do ZDOPS prišlo kar nekaj nestrinjanj, da Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo ni več.

ZDOPS bo tudi v bodoče zastopal interese mikro in malih delodajalskih organizacij, saj politiki ne razumejo specifik malega gospodarstva. Pri zastopanju teh interesov ZDOPS-a ne bo vodila tekmovalnost z ostalimi, ki tudi uveljavljajo interese malega gospodarstva, kljub temu da se je povečala tekmovalnost pri ostalih zbornicah oz. delodajalskih organizacijah. Naredili bomo vse, da bodo odnosi z OZS zopet dobri, profesionalni, korektni in konstruktivni. Enako velja tudi za sodelovanje s strokovnimi službami. Seveda bo za doseg tega cilja potrebna volja na obeh straneh.

Strokovna služba ZDOPS bo v pričetku leta 2020 predvidoma delovala v zmanjšanem kadrovskem sestavu. Zaradi upokojitve generalnega sekretarja v začetku leta, bo strokovna služba namreč vsaj začasno zmanjšana, način nadomestitve generalnega sekretarja pa bo odvisen od finančnih in organizacijskih možnosti ZDOPS. Za ZDOPS in strokovno službo bo tudi leto 2020 ključno, saj je s prenehanjem veljavnosti KPOP, ZDOPS izgubil skoraj 50% vir financiranja. Če ne bo dodatnih virov ob izredno nizki članarini in pomanjkanju projektov, bi lahko bila zadnja tretjina leta 2020 in začetek 2021 usodna za obstoj ZDOPS.

V letu 2020 je strokovna služba izvajala projekt DialogPlus, ki je namenjen izboljšanju dela struktur ZDOPS. V projekt je vključen tudi SOPS. Žal ta projekt ne bo omogočil oz. nadomestil izpadel finančni vir iz KPOP, bo pa nekoliko podaljšal obdobje, ko finančna kriza še ne bo nastopila. Del sredstev tega projekta je namenjen tudi delovanju lokalnih struktur ZDOPS, ki pa so žal premalo aktivne, zato bo potrebno resno razmisliti o spremembi organizacije ZDOPS.

1.1 VIZIJA ZDOPS

ZDOPS bo v letu 2020 obeležil 26 let delovanja. Vizija ostaja enaka, biti še bolj vpliven predstavnik in zastopnik delodajalcev malega gospodarstva in s tem tudi obrti in podjetništva. Ob vsaki priložnosti uveljavljati in poudarjati pomen malega gospodarstva, za razvoj gospodarstva in ohranjanje ter ustvarjanje novih delovnih mest. Povečati je potrebno prepoznavnost delovanja ZDOPS v lokalnih okoljih in pri potencialnih članih ter vključiti v članstvo in delo večje število delodajalcev. S svojim delovanjem v organih in institucijah ter skupaj z drugimi delodajalskimi združenji in zbornicami zagotavljati ugodnejše pogoje poslovanja s ciljem večje konkurenčnosti slovenskega malega gospodarstva, obrti in podjetništva in preprečevati dodatna direktna in indirektna administrativna in finančna bremena. Članstvo v ZDOPS je pomembno z vidika reprezentativnosti ZDOPS, kot delodajalske organizacije.

1.2 POSLANSTVO ZDOPS

Temeljno poslanstvo ZDOPS izhaja iz sprejete Vizije in strategije ZDOPS ter je namenjeno ustvarjanju dobrih pogojev delodajalcem za razvoj in poslovanje malega gospodarstva, obrti in podjetništva s socialnim dialogom na bipartitnem in tripartitnem nivoju.

Na bipartitnem nivoju (med delodajalci in sindikati) si bo ZDOPS prizadeval za sklenitev kolektivnih pogodb, temelječih na sistemu varne prožnosti, ki bodo omogočale razvoj malega gospodarstva, obrti in podjetništva ter stabilnost delovno-pravnih odnosov med delodajalci in delavci.

Na tripartitnem nivoju si bo ZDOPS prizadeval za sprejem zakonodaje, ki bo osnova za razvoj malega gospodarstva ter učinkovite in pravične države. ZDOPS si bo prizadeval za spremembe predpisov, ki bo omogočala razvoj malega gospodarstva, obrti in podjetništva. Poudarek bo na spremembah in dopolnitvah delovno-pravne zakonodaje, spremembe sistema zdravstvenega varstva in zavarovanja, vključujoč regresne zahteve, dajatve za zdravstveno zavarovanje bodo deležne posebne pozornosti. Na področju pokojninskega zavarovanja si bomo prizadevali, da bi se pričel dialog za uskladitev pokojninskega sistema glede na to, da je pokojninska blagajna po projekcijah vzdržna samo do leta 2025. ZDOPS si bo prizadeval tudi za ukrepe za omejitev dela na črno, implementaciji vajeniškega izobraževanja in sistema pridobivanja veščin, ki bo sledilo potrebam delodajalcev in aktivnostim promocije zdravja in varnosti pri delu.

Poslanstvo ZDOPS je tudi prenos znanj in informacij z vseh področij delovanja na člane ter nudenje strokovne pomoči članom na delovno-pravnem področju, področju varnosti in zdravja pri delu, pokojninskega sistema in socialne varnosti. Znanje in informacije se prenašajo na člane preko različnih medijev, izobraževanj in delavnic. Strokovno pomoč bomo tudi v naprej nudili v različnih oblikah individualnega pravnega svetovanja.

Z namenom obveščanja članov ima ZDOPS vzpostavljeno interaktivno spletno stran www.zdops.si. Spletna stran je razdeljena na odprti in zaprti-članski del, kjer so objavljeni koristni vzorci dokumentov za kadrovsko delo, ki so bili v letu 2018 in tudi v letu 2019 popolnoma prenovljeni z dodatnimi rubrikami. Dokumenti so dostopni s člansko številko in geslom. Za namen obveščanja je bila v letu 2018 v sklopu projekta »DialogPlus« ustvarjena nova podstran, kjer je kot novost dodana tudi spletna učilnica v kateri so objavljeni e-seminarji s prezentacijami, ki se tudi v letu 2019 ažurno dopolnjujejo.

Spletna stran še vedno vsebuje tudi povezavo na spletno stran www.prozdrav2.si, ki je bila narejena v sklopu projekta »ProZDRAV2«, kjer so delodajalcem na razpolago brezplačna spletna orodja OiRA za izdelavo ocene tveganja na delovnem mestu in spletno orodje za izdelavo Načrta promocije zdravja na delovnem mestu.

2. POVZETEK PODROČIJ DELOVANJA - ZAHTEVE ZDOPS

DELOVNA RAZMERJA

V letu 2019 na področju Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1) ni bilo sprememb, z izjemo akcije Levice za dodatni razlog za plačano odsotnost z dela iz razloga spremstva prvošolčka na prvi šolski dan. Kljub dogovoru ob sprejetju ZDR-1, da se bodo sprotno delale analize za to, da bi prišlo do sprememb oz. popravkov ZDR-1, ni bilo storjeno ničesar. Zato tudi ni nikakršne osnove za kakršnekoli predloge. Že v letu 2016 je bila

obljuba, da se bo takoj pričelo delati na spremembah ZDR-1, kar pa se ni zgodilo. V tem obdobju so sicer bili sprejemani neki načelni dokumenti, ki pa niso zaživel v zakonodaji. Bilo je sicer nekaj manjših sprememb na področju trga dela in inšpekcije dela.

Zato se zahteve ZDOPS glede sprememb na področju trga dela, delovnih razmerij in varnosti in zdravja pri delu niso bistveno spremenile od zahtev iz preteklih let in ostajajo podobne kot v letu 2019:

- vztrajati pri tem, da ne bo nobene dodatne obremenitve stroškov dela;
- uveljavljali manj omejitev pri opravljanju drugih del med trajanjem delovnega razmerja;
- lajšanje pogojev za sklenitev pogodbe o zaposlitvi za določen čas;
- zahtevali zmanjševanje formalnosti pri odpovedi pogodbe o zaposlitvi;
- uveljavljali najdaljši 30 dnevni odpovedni rok;
- zmanjševali breme odpravnin ob odpovedi pogodbe o zaposlitvi za določen čas;
- vztrajali pri jasnejših in širše določenih razlogih za izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi, vključno z razlogi neustreznosti delavca za delovni kolektiv;
- vztrajali pri dvigu starostne meje delavca glede zaščite pred odpovedjo iz poslovnega razloga iz 58 let na 60 let;
- vztrajali pri ustrežnejši ureditvi starševskega varstva;
- vztrajali pri preprostejšem in hitrejšem odpuščanju invalidov z uvedbo preglednejših in preprostejših postopkov in združitvijo zdravstvenih in invalidskih komisij;
- vztrajali pri ukinitvi plačila odmora za malico;
- vztrajali pri omejitvi višine letnega dopusta na največ 30 dni, ki se uredi z zakonom;
- vztrajali pri skrajševanju zastaralnega roka za obveznosti iz delovnih razmerij iz 5 let na 2 leti;
- zahtevali sistemsko in stimulatивно ureditev opravljanja dela ali dejavnosti ob prejemanju pokojnine.

KOLEKTIVNE POGODBE

Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP) je prenehala veljati z dnem 1.1.2019. Kljub predvidenim pogajanjem v prvi polovici leta 2019 in dejstvu, da je SOPS dvakrat poslal pobudo za pričetek pogajanj, do le teh ni prišlo, ker ni bilo razumevanja o pomembnosti kolektivnega urejanja delovnopравниh razmerij. S prenehanjem veljavnosti je KPOP izgubila tudi svojo razširjeno veljavnost, kar je za obrt in podjetništvo zelo neugodno. Če bi v prihodnosti prišlo do nove sklenitve KPOP, bo ponovno potrebno pričeti postopek za uveljavljane razširjene veljavnosti, do takrat pa se lahko zgodi precejšen odliv delodajalcev k ostalim kolektivnim pogodbam. To da ni bila sklenjena oz. podaljšana KPOP bo imelo precejšnje posledice za urejanje delovnih razmerij za obrt in podjetništvo.

Zaradi posebnosti KPOP je pri precejšnjem delu obrtnikov in podjetnikov prihajalo do dvojne veljavnosti kolektivnih pogodb pri delodajalcih. Zakon o kolektivnih pogodbah namreč določa, da se v takih primerih uporabljajo najugodnejša določila kolektivnih pogodb za delavce.

Zato bo ena od zahtev ZDOPS tudi ta:

- odprtje Zakona o kolektivnih pogodbah, kjer je potrebno urediti veljavnost kolektivnih pogodb pri posameznem delodajalcu, da bi se izognili situaciji, v kateri bi za posameznega delodajalca in za iste delavce veljalo več kolektivnih pogodb.

TRG DELA

Trg dela je bil vedno pomemben za delovanje ZDOPS. Visoka gospodarska rast in veliko povpraševanje po delovni sili zahteva intenzivno delo na trgu dela kljub več kot 78.000 (februar 2020) brezposelnim osebam. Zaradi neugodne demografske slike je v strukturi brezposelnih veliko število starejših delavcev z nižjo izobrazbo, mlajši pa imajo izobrazbo po kateri na trgu dela ni povpraševanja. Motiviranost brezposelnih, kakor tudi zaposlenih za pridobivanje novih kompetenc, je kritično nizka. Zato bo potrebno vztrajati pri bistveno bolj ambiciozni Aktivni politiki zaposlovanja in večji povezanosti te politike tudi z resorjem izobraževanja in uvajanjem novih kompetenčnih programov in novih oblik izobraževanja.

Tudi v letu 2020 bomo opozarjali ministrstvo, pristojno za delo, da so s sklenjenimi sporazumi mimo socialnih partnerjev s Srbijo in BiH dodatno zapletli iskanje delavcev na teh trgih. Slovenske delodajalce je ministrstvo na ta način postavilo celo v slabši položaj z delodajalci iz drugih držav EU.

Ključen vidik, ki sicer neposredno ne sodi v vidik trga dela, je vseživljenjsko učenje. Rigidnost izobraževalnega sistema, premajhno upoštevanje potreb na trgu dela povezano z znanji bodočih delavcev je ključno za zmanjševanje brezposelnosti in uspeh gospodarstva. Zato bo moralo ministrstvo pristojno za izobraževanje bolj upoštevati potrebe trga dela pri pripravi programov izobraževanja in usposabljanja. Vse preveč aktivnosti je usmerjenih v visokošolsko izobraževanje, pri čemer se največje pomanjkanje na trgu dela kaže prav v poklicih, ki so izvedbeni in neposredno vezani na proizvodnjo. Po našem mnenju, Slovenija na področju izobraževanja ni ustrezno pripravljena na četrto industrijsko revolucijo.

Na področju zaposlovanja in opravljanja dela s ciljem hitrega zagotavljanja ustrezne delovne sile ter z namenom ustvarjanja ekonomske varnosti ter varne prožnosti delovnih razmerij bomo vztrajali:

- pri boljši ureditvi občasnih in začasnih del brezposelnih oseb;
- pri ohranjanju delovnih mest, tako da bi lahko starejši delavci prenašali znanje na mlajše in bili zaposleni krajši delovni čas pri enem ali več delodajalcih;
- pri uvedbi začasnega prehoda delavcev na Zavod RS za zaposlovanje (ZRSZ) v dejavnostih, ki so vezane na sezonsko opravljanje dela in možnostjo vrnitve k istemu delodajalcu ob začetku sezone;
- pri hitri reakciji izvršne oblasti glede razvoja in verifikacije novih programov in znanj za brezposelne osebe za potrebe delodajalcev;
- pri ohranjanju in povečevanju znanj in veščin skozi celotno obdobje zaposlitve »vseživljenjsko učenje«;
- pri večji vključitvi delodajalcev v programe aktivne politike zaposlovanja;
- pri doslednem preprečevanju dela na črno, predvsem t.i. »fušarjev«;

- pri poostreni kontroli čezmejnega opravljanja storitev tujih delodajalcev (dosledno izpolnjevanje pogojev po slovenskih predpisih);
- pri izredno preišljeni in konzervativni deregulaciji poklicev;
- pri večjem vplivu delodajalcev v svetih OE ZRSZ.

SOCIALNA VARNOST

Zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje

V letu 2018 je sicer postalo jasno, da reforma na tem področju ne bo uspela, da je Ministrstvo za zdravje preskočilo najpomembnejši del usklajevanja, t.j. socialni dialog, in da bo očitno potrebno Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju pričeti ponovno usklajevati. Vlada ima v normativnem programu predviden sprejem novega Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, vendar se stara zgodba očitno ponavlja, saj se pobude za spremembo tega zakona v državni zbor vlagajo mimo ESS ali popolnoma nesistemske in všečno, ne da bi preverili finančne posledice sprememb.

Na področju zdravstva, bomo izredno pozorni tudi na Pravilnik o poklicnih boleznih. Tak kot je bil predlagan v letu 2018 ni ustrezen tako pravno, kakor vsebinsko, poklicne bolezni s seznama so neustrezno opredeljene in omogočajo preveliko diskrecijsko pravico tistim, ki obravnavajo poklicne bolezni, hkrati pa to pomeni nevarnost za delodajalce glede regresnih zahtevkov. V letu 2019 pa na tem področju ni bilo nekih premikov.

Predlogi in zahteve ZDOPS na področju zdravstva so:

- ne bomo dovolili dodatnih obremenitev gospodarstva;
- zahtevali bomo tripartitna pogajanja na podlagi izračunov in zadosti dolgo javno obravnavo zdravstvene reforme, ki mora biti obravnavana v paketu (Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, Zakon o zdravstveni dejavnosti, Zakon o pacientovih pravicah ...);
- pogojno se strinjamo z ukinitvijo prostovoljnega dodatnega zavarovanja, če zaradi novega nadomestila ne bo prišlo do povečane obremenitve bruto plač in s tem tudi pritiska na dvig plač;
- plačilo prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja mora biti dohodninska olajšava;
- ureditev problematike regresnih zahtevkov;
- nasprotujemo možnosti spreminjanja prispevne stopnje prispevka za poškodbe pri delu in poklicne bolezni navzgor in zahtevamo namensko porabo zbranih sredstev tudi v promocijo in preventivo za varno in zdravo delo;
- v zakonu je potrebno opredeliti pomen preventivnih aktivnosti za zdravo in varno delo in določiti jasne obveznosti tudi zavarovalnice in drugih institucij;
- zakon naj da podlago za reorganizacijo poslovanja in optimizacijo stroškov zdravstvenega sistema;
- pri upravljanju ZZZS mora ostati ustrezna zastopanost delodajalcev kot neposrednih vplačnikov, tudi če bo edini organ upravljanja Svet zavoda;
- pogoj za člane organov upravljanj (Svet zavoda) ne sme biti najmanj univerzitetna izobrazba 2. stopnje ali zakonsko primerljiva raven izobrazbe;

- skrajšanje obdobja, ko delodajalec krije denarno nadomestilo za primere bolniških odsotnosti delavca iz 30 delovnih na 20 delovnih dni in pri istem delodajalcu iz 120 na 80 delovnih dni na leto;
- skrajšanje obdobja za refundacijo nadomestil plače iz 30 na 15 dni;
- uzakonitev možnosti odloga ali obročnega plačila prispevkov za zdravstveno zavarovanje v določenih upravičenih primerih;
- skrajšanje čakalnih dob in hitro vračanje delavcev na delo;
- natančno opredelitev obveznosti izbranega osebnega zdravnika ali komisije glede obveščanja delodajalca o omejitvah in navodilih delavcu v bolniškem staležu;
- omejitev trajanja bolniške odsotnosti;
- omejitev razpona glob, tako najnižjih (v predlogu 5.000,00 EUR), kot najvišjih (v predlogu 100.000,00 EUR);
- pri globah je potrebno urediti drugačno višino oz. nižje globe za manjše delodajalce (npr. do 10 zaposlenih) in ne glede na statusno obliko.

Pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja je v letu 2017 prišlo do ocene, da bo pokojninska blagajna vzdržna do leta 2025. Ne glede na to na ZDOPS menimo, da se je potrebno spremembe pokojninskega sistema lotiti dovolj zgodaj, zelo strokovno in transparentno, če želimo pričeti uveljavljati njegove spremembe pred letom 2025. Uvedba sprememb v letu 2025 bi bila po naši oceni prepozna, hkrati pa bi taka zamuda lahko omogočala izsiljevanja nekaterih interesnih skupin. V letu 2019 je sicer prišlo do pogajanj in sprememb na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja, vendar pa je ministrstvo za delo kaj kmalu odstopilo od predlaganih sprememb, ki bi izboljšale vzdržnost pokojninske blagajne, trenutno sprejete spremembe pa le povečujejo odlive iz nje.

Na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja so naše zahteve naslednje:

- ne pristajamo na dodatne obremenitve delodajalcev/višanje prispevnih stopenj;
- kot pogoj za polno starostno upokožitev mora ostati 40 let delovne dobe brez dokupa;
- omogočiti opravljanje/nadaljevanje dejavnosti ob hkratnem prejemanju polne pokojnine;
- ob spremembi pokojninskega sistema morajo biti dolga prehodna obdobja;
- prevetritev poklicev, ki zapadejo pod obvezno dodatno poklicno zavarovanje;
- pripraviti nov seznam poklicev za katere je obvezna vključitev v dodatno poklicno pokojninsko zavarovanje;
- drugačna ureditev regresnih zahtevkov ZPIZ do delodajalca.

VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

ZDOPS bo ostal pomemben promotor varnosti in zdravja pri delu, predvsem med mikro in malimi delodajalci. Ne glede na to, da razpisa za promocijo, ozaveščanje in preventivne aktivnosti s strani ZZZS v prejšnjem in tem letu ni bilo, bo ZDOPS v skladu s svojimi kadrovskimi in finančnimi zmožnostmi nadaljeval svoje aktivnosti tudi v letu 2020.

Omeniti je potrebno, da se je število dolgotrajnih odsotnosti z dela v zadnjem letu izredno povečalo, ter da ZZZS in Ministrstvo za zdravje ne najdeta ne volje ne poti za skupne akcije, ki bi zmanjšale bolniško odsotnost.

Na tem področju še vedno ostaja problem, da interaktivna spletna orodja, ki so bila razvita, v praksi niso uporabljena dovolj pogosto. Zato bo potrebno na tem področju več narediti na promociji za njihovo uporabo. Njihova uporaba namreč mikro in malim podjetjem pomeni zmanjševanje stroška na eni strani in na drugi strani spoznanje rizikov s področja varnosti in zdravja pri delu na konkretnem delovnem mestu.

V letu 2018 je bila sprejeta strategija varnosti in zdravja pri delu, ki pa mora zaživeti v praksi z ustreznim akcijskim načrtom in ustrezno implementacijo v letu 2020. Na tem področju bomo poleg vztrajanja da mora biti področje varnosti in zdravja pri delu razumljivo predvsem mikro in malim delodajalcem in pri njih zaposlenih, tudi pri tem, da morajo biti podzakonski predpisi s področja varnosti in zdravja pri delu, kakor tudi požarne varnosti taki, da so razumljivi, predvsem mikro in malim delodajalcem. Če bodo razumljivi njim, bodo razumljivi tudi ostalim, ki delujejo na področju varnosti in zdravja pri delu.

3. NIVOJI DELOVANJA

3.1 NACIONALNI NIVO

ZDOPS bo uveljavljal interese obrtnikov in podjetnikov pri sprejemanju strateških dokumentov in zakonodaji na področju delovnih razmerij, trga dela, socialne varnosti (pokojninski in zdravstveni sistem) ter zdravja in varstva pri delu. ZDOPS bo uveljavljal interese obrtnikov in podjetnikov tudi na področju izobraževalnega sistema, ki mora zagotavljati ustrezno in usposobljeno delovno silo delodajalcem s ciljem zmanjšanja strukturnega neskladja na trgu dela. Poseben poudarek bo dan uvajanju pilotnega vajeniškega sistema.

ZDOPS ima svoje predstavnike v Državnem svetu Republike Slovenije, Ekonomsko socialnem svetu Slovenije, Skupščini in Upravnem odboru Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Svetu Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Svetu za varnost in zdravje pri delu, lokalnih svetih ZZZS in območnih odborih ZRSZ, delovnih telesih in ekspertnih skupinah.

Še naprej bomo aktivno sodelovali in dosledno zahtevali prenos in uveljavljanje načel evropskega »Akta za mala podjetja« (Small Business Act) ter direktiv, sprejetih na njegovi podlagi v domačo zakonodajo (davčni vidik, plačilna disciplina, varnost in zdravje pri delu, ...). Zakonodajalec in izvršna oblast po definiciji pozablja na specifično malega gospodarstva, čeprav le-to predstavlja večino slovenskega realnega gospodarskega sektorja. Vztrajali bomo pri doslednem uvajanju in izvajanju »MSP testa«.

Še nadalje bomo skupaj z Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije uveljavljali interese obrtnikov in podjetnikov. Skupaj si bomo prizadevali za poenotenje stališč in uveljavljali načelo, ki mora postati pravilo, da mora zakonodajalec dosledno izvajati MSP test. Skupna stališča bomo uveljavljali tudi pri sodelovanju z drugima zbornicama in delodajalskim združenjem.

Zelo pomembno bo sodelovanje z OZS in ostalimi zbornicami ter delodajalskim združenjem pri uveljavljanju pomena gospodarstva, delodajalcev iz gospodarstva, za večjo konkurenčnost slovenskega gospodarstva in s tem tudi večjo zaposlenost. Posebno ključno bo delo na področju izobraževanja in usposabljanja, fleksibilizaciji trga dela, socialni varnosti, zdravstvenemu in pokojninskemu sistemu in doslednejšemu ter uporabnemu izvajanju ukrepov za varno in zdravo delo. Kot zelo pomembno za leto 2020 štejemo področja zdravstva, pokojninskega sistema, trga dela in izobraževanja ter usposabljanja za potrebe delodajalcev tako domačih kot tujih delavcev.

Poleg sodelovanja z OZS je za ZDOPS ključno sodelovanje z OOZ in tudi Sekcijami pri OZS, saj bomo le na ta način lahko učinkoviteje zastopali celoten segment delodajalcev obrti in podjetništva.

3.1.1 Socialni dialog – tripartitni socialni dialog

ZDOPS bo uveljavljal interese obrtnikov in podjetnikov ter drugega malega gospodarstva skupaj z drugimi delodajalskimi organizacijami v tripartitnem socialnem dialogu z Vlado RS ter s sindikati. Aktivnosti uveljavljanja interesov, predvsem pri doseganju soglasja glede okvirov socialne in ekonomske politike, bodo v okviru Ekonomsko-socialnega sveta (ESS), katerega član je predsednik ZDOPS g. Drago Delalut in namestnica ga. Nina Ličar. ESS je sicer konec leta 2016 in konec leta 2019 sprejel nova pravila o delovanju, vendar to ni pripomoglo k izboljšanju socialnega dialoga. Predstavniki vlade z ministrico za delo na čelu so zelo nemotivirani za razprave in izmenjavo stališč na ESS. Zato lahko trdimo, da je področje tripartitnega socialnega dialoga na izredno nizki stopnji. Zaupanje med socialnimi partnerji je predvsem po zaslugi vlade na izredno nizki stopnji, konstruktivnost dela ESS je slaba. Edino področje, na katerem je vlada zelo zainteresirana je Nacionalni reformni program. Ta motiv izhaja iz tega, da Evropska komisija zahteva socialni dialog. Socialni dialog bo potrebno dvigniti, za kar je predpogoj korektnost in zaupanje.

Ekonomsko socialni svet (ESS)

Ekonomsko socialni svet je najvišji organ socialnega dialoga v Republiki Sloveniji. ESS je tripartitni organ socialnih partnerjev in Vlade Republike Slovenije. Ekonomsko-socialni svet spremlja stanje na ekonomskih in socialnih področjih, ga obravnava in oblikuje stališča in predloge v zvezi s temi področji in področji, ki imajo širok pomen za vse tri partnerje. Vsi socialni partnerji, delodajalci, delojemalci in vlada, so enakopravno zastopani. Vsak od partnerjev imenuje svoje predstavnike.

ZDOPS bo pri delu ESS vztrajal pri tem, da se vse teme, ki jih mora obravnavati ESS, tam tudi obravnavajo, da so sklepi, ki jih sprejema ESS jasni in zavezujoči za vse strani,

ter da ESS ponovno postane mesto dogovarjanja ter sklepanja dogovorov v korist družbe, gospodarstva in prebivalcev Republike Slovenije.

ZDOPS bo s svojimi argumenti in vplivom v sodelovanju z ostalimi socialnimi partnerji v socialnem dialogu iskalo rešitve, ki bodo prispevale k dvigu gospodarske rasti in konkurenčne sposobnosti slovenskega gospodarstva. ZDOPS bo tudi v bodoče svoje delovanje v ESS osredotočilo na pogoje poslovanja malih, obrtnih in podjetniških delodajalcev s poudarkom na njihov specifičen položaj, predvsem v smeri zmanjšanja administrativnih in finančnih obremenitev ter fleksibilizacije trga dela in delovnih razmerij. Vztrajali bomo tudi pri primernejšem načinu pridobivanja kompetenc, uvajanju sodobnih programov, hitremu vključevanju na trg dela in uvajanju sodobnih pedagoških metod primernih dobi digitalizacije.

Vztrajali bomo pri razbremenitvah, saj gospodarski sektor ne prenese nobenih dodatnih obremenitev, tako posrednih, neposrednih, finančnih in administrativnih.

3.1.2 Socialni dialog – bipartitni socialni dialog

Bipartitni socialni dialog tako na nacionalnem kot tudi na regionalnem in podjetniškem nivoju je zelo pomemben. Ne gre samo za kolektivne pogodbe ampak tudi za dialog med delodajalci, njihovimi asociacijami in zaposlenimi oziroma sindikati.

Za ustrežnejši bipartitni dialog je nujno potrebna sprememba Zakona o kolektivnih pogodbah in ureditev določb glede veljavnosti kolektivnih pogodb in v izogib veljavnosti večih kolektivnih pogodb pri posameznem delodajalcu.

Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP)

Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP) je prenehala veljati s 1.1.2019, s tem tudi njena razširjena veljavnost, ki je bila velika pridobitev za KPOP in ureditev razmer v obrti in podjetništvu. V letu 2019 je bilo sicer pričakovati pričetek pogajanj za to kolektivno pogodbo, kar pa se ni zgodilo kot že povedano, ker ni bilo razumevanja o pomembnosti kolektivnega urejanja delovnopravnih razmerij. Tako se je z 31.12.2019 KPOP iztekla tudi uporaba, zaradi česar bodo delodajalci, ki jih ne zavezuje nobena druga kolektivna pogodba, imeli težave pri urejanju delovnih razmerij. S tem namenom smo konec leta 2019 in v pričetku leta 2020 izvedli večje število izobraževanj z namenom podučiti delodajalce, kako naj se ravna v odsotnosti zavezujoče kolektivne pogodbe. Prav tako smo za te namene opravili ogromno število svetovalnih ur.

3.1.3 Zakonodaja RS

Zakonodajni postopki

ZDOPS bo skupaj z ostalimi delodajalskimi organizacijami in zbornicami zastopal interese članov delodajalcev pri nastajanju in sprejemanju nacionalnih in tudi EU predpisov.

Vlada Republike Slovenije je sprejela Normativni delovni program vlade RS za leto 2020, ki je usmerjen na naslednje predpise, ki so iz domene ZDOPS:

Trg dela in delovna razmerja:

- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o čezmejnem izvajanju storitev
- Uredba o merilih in kriterijih za ugotavljanje in določanje delovnih mest, za katere je obvezna vključitev v poklicno zavarovanje

Izven sprejetega normativnega programa Vlade je zaradi usklajevanja z zakonodajo EU pričakovati tudi odpiranje:

- Zakona o delovnih razmerjih

Finance:

- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma,
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost
- Uredba Vlade Republike Slovenije o sektorjih ali dejavnostih neznatnega ali povečanega tveganja za pranje denarja ali financiranje terorizma

Gospodarstvo:

- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah

Promet:

Na tem področju ni predvidenih zakonskih sprememb, ki bi se tikala aktivnosti ZDOPS.

Izobraževanje:

Na tem področju ni predvidenih zakonskih sprememb, ki bi se tikala aktivnosti ZDOPS.

Javna uprava:

- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dostopu do informacij javnega značaja

Notranje zadeve:

- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih (v delu, ki se tiče zaposlovanja tujcev)

Pravosodje:

- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (v delu, ki se tiče delovnih razmerij)

- Zakon o varstvu osebnih podatkov
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravnem postopku

Zdravje:

- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju
- Zakon o dolgotrajni oskrbi
- Pravilnik o poklicnih boleznih

ZDOPS bo aktivno sodeloval tudi v drugih delovnih skupinah, ki pripravljajo predloge zakonodaje glede na normativni program Vlade RS ter podprlo tiste spremembe zakonodaje, ki bo v korist delodajalcev v obrti in podjetništvu ter pripravljalo predloge za takšne spremembe zakonodaje.

Strokovna služba in funkcionarji ZDOPS se bodo vključevali v te aktivnosti v okviru svojih kadrovskih in finančnih zmožnosti.

3.1.4 Zastopanje v organih in delovnih telesih

ZDOPS ima predstavnike, ki zastopajo interese obrtnih in podjetniških delodajalcev v naslednjih organih in delovnih telesih na nacionalnem nivoju:

- *Državni svet Republike Slovenije – član g. Igor Antauer (drugi mandat)*
- *Ekonomsko-socialni svet (ESS) – član g. Drago Delalut, namestnica ga. Nina Ličar*
- *Nacionalna mreža za sodelovanje z Evropsko agencijo za varnost in zdravje pri delu – g. Igor Antauer*
- *Svet za varnost in zdravje pri delu – g. Igor Antauer*
- *Skupščina Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) – g. Danijel Medved in g. Igor Antauer*
- *Upravni odbor Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) – g. Igor Antauer*
- *Svet Zavoda za invalidsko in pokojninsko zavarovanje RS – g. Igor Antauer*
- *Območni sveti Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije:*
  - *Območni svet Celje: g. Danijel Medved,*
  - *Območni svet Koper: g. Milan Škapin,*
  - *Območni svet Krško: ga. Ana Jelančič,*
  - *Območni svet Maribor: g. Janez Šauperl,*
  - *Območni svet Murska Sobota: g. Ernest Bransberger,*
  - *Območni svet Novo Mesto: ga. Anka Zajc,*
  - *Območni svet Ravne na Koroškem: g. Roman Krivograd;*
- *Sodniki porotniki delovnih sodišč:*
  - *Delovno sodišče v Celju: 1 predstavnik delodajalcev,*
  - *Delovno sodišče v Kopru: 3 predstavnika delodajalcev,*
  - *Delovno sodišče v Mariboru: 7 predstavniki delodajalcev,*
  - *Delovno sodišče v Ljubljani: 8 predstavnikov delodajalcev;*

V letu 2020 bomo nadaljevali z zahtevami po povečevanju vpliva delodajalcev na delo Zavoda RS za zaposlovanje, saj so delodajalci tisti, ki ustvarjajo nova delovna mesta v

realnem gospodarstvu in večji aktivnosti ZRSZ pri delu z delodajalci. Predvsem bomo še naprej konstruktivno sodelovali z Zavodom RS za zaposlovanje pri uveljavljanju delodajalskih pisarn.

3.2 SODELOVANJE Z OZS IN OOZ

ZDOPS ocenjuje, da je za uspešno uveljavljanje interesov obrti in podjetništva in tudi malega gospodarstva zelo pomembno sprotno, konstruktivno in usklajeno delovanje ZDOPS, OZS in OOZ. V ta namen bo v letu 2020 potrebno z vseh strani vložiti velik napor, da bo stopnja medsebojnega »političnega« in strokovnega sodelovanja taka, da bo v korist članov obrtno-zborničnega sistema. Od leta 2018 ZDOPS sicer nima več člana v UO OZS, smo pa redno vabljeni, kar povečuje informiranost in tudi sodelovanje. Predsednik ZDOPS pa je tudi član kolegija predsednika OZS. Vsak občutek, da so si organizacije ZDOPS, OZS in OOZ, konkurenčne ne bo dalo nikakršnih koristi članstvu, nevarnost po neusklajenih aktivnostih bo velika, s tem pa bo padla tudi kredibilnost obrtno-zborničnega sistema. ZDOPS v zadnjih štirinajstih letih ni naredil nič za to, da bi se vsaj navzven kazale kakršnekoli razlike v stališčih ZDOPS in OZS. Zato bo v letu 2020 nujno hitro in učinkovito usklajevanje aktivnosti, ustrezno medsebojno informiranje in ustrezno iskanje poti za doseg koristi za članstvo v obrtno-zborničnem sistemu ne glede na to, ali gre za člane OZS ali ZDOPS, saj si zaradi narave stvari interesi ne morejo biti nasprotni.

Potrebno pa bo še izboljšati sodelovanje z OOZ, še posebno tistimi, ki se še niso včlanili v ZDOPS in niso kolektivni člani ZDOPS. Kolektivno članstvo v ZDOPS je zelo pomembno zaradi medsebojne povezanosti, dviga strokovne usposobljenosti OOZ, boljšega medsebojnega informiranja in operativnega sodelovanja v obrtno-zborničnem sistemu. ZDOPS mora z ostalimi deležniki obrtno-zborničnega sistema delovati kot pomemben dejavnik pri uveljavljanju interesov, predvsem na področjih delovnih razmerjih, trga dela, socialne varnosti, izobraževanja in usposabljanja, varnosti in zdravja pri delu, bipartitnega socialnega dialoga (kolektivne pogodbe) in tripartitnega socialnega dialoga v zvezi z predpisi in drugimi strateškimi dokumenti. Uveljavljanje skupnih interesov bomo uveljavljali v Ekonomsko socialnem svetu, delovnih telesih Ekonomsko socialnega sveta, Državnem svetu in Državnem zboru in njegovih delovnih telesih.

Na področju varnosti in zdravja pri delu bomo za skupno članstvo še naprej implementirali interaktivna spletna orodja OiRA in orodja za izdelavo načrta promocije zdravja na delovnem mestu ter usposabljali strokovne delavce in članstvo za uporabo teh orodij, pri čemer računamo na sodelovanje Sekcij OZS in OOZ. Aktivno in intenzivno bomo uveljavljali interese delodajalcev v obrti in podjetništvu v vseh organih, komisijah in na vseh sestankih, ki bodo obravnavali področje varnosti in zdravja pri delu, tako v povezavi z MDDSZ, MZ, kakor tudi na bilateralnem mednarodnem sodelovanju in tudi v evropskih organih.

3.3 STRUKTURE ZDOPS NA NACIONALNEM, REGIJSKEM IN LOKALNEM NIVOJU

Skupščina, Upravni odbor, Nadzorni odbor in ostali organi skupščine ZDOPS in UO ZDOPS

Predvideva se redna seja Skupščine ZDOPS v marcu 2020.

Regijski odbori – območni odbori

Regijske in lokalne strukture so pomemben povezovalac pretoka informacij med »terenom« in upravnim odborom, skupščino in strokovno službo ZDOPS.

Glede na veliko število regijskih odborov bi bilo smotrno razmišljati o skupnih srečanjih, več regijskih odborov enkrat do dvakrat na leto. Srečanja bi bila usmerjena predvsem k vsebini področij na katerih deluje ZDOPS in medsebojni izmenjavi informacij in problematiki.

Aktivnosti po Regijskih odborih

RO bi se morali sestajati vsaj enkrat do dvakrat na leto in če je interes za srečanje posameznega RO premajhen bi bilo potrebno organizirati srečanje večih regijskih odborov, ki so na geografsko povezanem področju. Za dobro delovanje regijskih odborov je ključnega pomena, da so člani RO dobro povezani z OOZ iz svojega področja in da OOZ sprejmejo ZDOPS in RO kot koristen in pomemben del obrtno-zborničnega sistema.

Srečanja s sekretarji OOZ

ZDOPS bo predvidoma organiziral eno srečanje s sekretarji Območnih obrtno-podjetniških zbornic. Predstavljene bodo aktivnosti na projektu DialogPlus ter ostale aktivnosti, v odvisnosti od trenutno aktualne problematike.

Povezovanje z OOZ in Skladi

Z namenom izboljšanja delovanja se bo ZDOPS še naprej intenzivno povezoval z Območnimi obrtno-podjetniškimi zbornicami, Skladi za izobraževanje in organi lokalnih skupnosti. Prizadevali si bomo za boljši pretok informacij in nudili svetovanje ter izvedbo seminarjev/delavnic z aktualnimi vsebinami za njihove člane.

3.4 ČLANSKI NIVO

Individualna svetovanja

Na članskem nivoju bo ZDOPS nadaljeval z individualno pomočjo članom pri razreševanju njihovih konkretnih delovno-pravnih problemov. Individualno svetovanje bo tudi v letu 2020 potekalo osebno, telefonsko in preko e-pošte, kot do sedaj.

Pomoč in informacije ZDOPS zagotavlja tudi preko spletne strani www.zdops.si. Informacije in koristni pripomočki za delodajalce-člane, ki se nahajajo na spletni strani ZDOPS - www.zdops.si bodo redno posodobljeni.

Skupinska izobraževanja

ZDOPS bo tudi v letu 2020 nadaljeval z organizacijo izobraževanj za člane, Sekcije pri OZS, kot organizator in izvajalec ali pa kot izvajalec preko OOZ in za več OOZ skupaj. Izobraževanja bodo ponujena tudi Skladom za izobraževanje delavcev pri s.p. V sklopu srečanja s sekretarji OOZ bo ZDOPS pripravil tudi izobraževanje za sekretarje OOZ.

OOZ in Skladi, ki so kolektivni člani ZDOPS imajo praviloma pravico do enega brezplačnega predavanja oziroma usposabljanj letno (glede na velikost/število članov) za svoje člane iz nabora tem ZDOPS.

Nabor tem, ki so iz področja delovanja ZDOPS se bo deloma prilagajal potrebam posameznega izobraževanja. Izobraževanja bodo potekala v izvedbi strokovnih delavcev ZDOPS ter v usklajenih terminih ob upoštevanju dejstva, da jih bo predvidoma izvajala le ena strokovna delavka ZDOPS, v skladu s časovnimi možnostmi.

Posvet delodajalcev

V letu 2020 je predvidena izvedba XXI. tradicionalnega Posveta delodajalcev. Zaradi racionalnosti in ekonomičnosti bo posvet enodnevni, v okviru posveta delodajalcev pa naj bi potekala tudi seja skupščine ZDOPS.

Vsem udeležencem bo omogočeno postaviti vprašanja gostom glede aktualnih delodajalskih tem in dobiti neposredne odgovore s strani predavateljev.

3.5 MEDNARODNI NIVO

Na mednarodnem nivoju bodo predstavniki ZDOPS še vedno delovali v Evropsko ekonomsko socialnem odboru, Mednarodni organizaciji dela, svetovalnih telesih EU in Evropske komisije, ekspertnih skupinah EU in drugih mednarodnih organizacijah. Na mednarodnem nivoju so predstavniki ZDOPS člani v naslednjih organih ali delovnih telesih:

Evropski ekonomsko socialni odbor (EESC)

Evropski ekonomsko-socialni odbor je posvetovalno telo EU. Odbor je sestavljen tripartitno iz predstavnikov delodajalcev, delavcev in drugih predstavnikov civilne družbe. Slovenija ima v odboru sedem predstavnikov, od tega dva predstavnika delodajalcev, tri predstavnike sindikatov (1 negospodarstvo, 2 gospodarstvo) ter dva predstavnika civilne družbe (kmetje in nevladne organizacije). Eden izmed slovenskih predstavnikov delodajalcev je g. Dare Stojan, njegov namestnik od konca leta 2017 pa Igor Antauer. V septembru 2020 bo sedanjim predstavnikom potekel 5 letni mandat.

Članstvo v EU svetovalnih in delovnih telesih:

Svetovalni odbor Evropske komisije za koordinacijo sistemov socialne varnosti

Je tripartitno svetovalni odbor evropske komisije (aktivni namestnik člana je g. Igor Antauer), ki se ukvarja s sistemi socialne varnosti in koordinacijo sistemov glede na uredbe in direktive EU. Poudarek dela svetovalnega odbora je na uporabi posameznih sistemov socialne varnosti, ko pride do čezmejnega vpliva.

Svetovalni odbor Evropske komisije za varnost in zdravje pri delu - Luxembourg in Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu - Bilbao

Je tripartitno sestavljeno svetovalno telo (njegov član je Igor Antauer), ki obravnava konkretne predloge evropskih predpisov v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu, kjer bo ZDOPS-ov predstavnik tudi v bodoče zahteval, da se vsi predpisi prilagodijo možnostim in potrebam mikro in malih podjetij.

V sklopu Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu so vsi projekti usmerjeni tako, da bodo najprej primerni za mikro in mala podjetja. Včasih so zahteve EU birokratov v zvezi s področjem varstva in zdravja pri delu previsoke, kar zmanjšuje včasih tudi konkurenčno sposobnost EU gospodarstva.

Odbor Evropske komisije Ekonomsko-socialnega sklada

Je tripartitno sestavljeno svetovalno telo (aktivni namestnik člana je Igor Antauer), ki obravnava mehanizme in izvedbo projektov Ekonomsko-socialnega sklada, ki je sklad Evropske unije za razvoj ekonomije in sociale v državah članicah. ZDOPS je sicer nadomestni član, ki pa aktivno sodeluje in je prisoten pri razpravah za Perspektivo 2014 – 2020 in zastopa predvsem interese delodajalcev kot socialnih partnerjev pri zahtevah za vključitev in izvedbo določenih ekonomsko socialnih projektov v Sloveniji in drugih državah članicah. Pri tem je poseben poudarek dan interesom mikro, malih in srednjih podjetij.

EUROFOUND

Je tripartna evropska agencija (aktivni namestnik člana je Igor Antauer), ki se ukvarja z raziskavami glede življenjskih in delovnih pogojev. Še naprej si bomo prizadevali, da bodo rezultati raziskav odražali dejanska stanja v Sloveniji, saj so bili rezultati v preteklosti bolj sindikalno interesno obarvani. Vpliv naših zahtev je vedno pomembnejši.

Mednarodna organizacija dela (MOD-ILO)

Predstavnik ZDOPS se v letu 2020 ne bo udeležil konference MOD.

Drugo mednarodno sodelovanje

ZDOPS ni član delodajalskih združenj na ravni EU zaradi nezmožnosti plačevanja članarin tem organizacijam. Glede na to, bo z vsemi sodelovalo na neformalen način, saj so ta združenja pomemben vir informacij o dogajanju na ravni EU. ZDOPS bo svoja

stališča o nastajajoči zakonodaji pripravljaj skupaj z ostalimi delodajalskimi organizacijami, ki so članice teh organizacij.

ZDOPS bo v letu 2020 nadaljeval s prizadevanjem za boljše povezovanje sorodnih organizacij na področju bivše Jugoslavije ter zahodnega Balkana. V letu 2016 je bil podpisan Sporazum o medsebojnem sodelovanju z Udrugo poslodavaca u obrtništvu, zadrugarstvu i malom poduzetništvu Hrvatske in v letu 2018 Sporazuma o sodelovanju z Udruženjem poslodavaca zeničkog kantona BiH.

4. ORGANI ZDOPS

Za leto 2020 je predvidena ena seja skupščine in sicer v sklopu XXI. Posveta delodajalcev.

Seje upravnega odbora bodo sklicane po potrebi. Kolegij upravnega odbora ZDOPS se bo sestajal po potrebi in obravnaval gradiva za seje upravnega odbora ZDOPS skladno s svojim pravilnikom. Predvidene so tudi seje nadzornega odbora ZDOPS. Zaradi boljšega informiranja predsednik upravnega odbora vedno vabi predsednika nadzornega odbora na sejo upravnega odbora.

Če želimo izboljšati delo in seznanjati o delu ZDOPS naše člane in potencialne člane je potrebno izboljšati delovanje regijskih odborov in znotraj njih območnih odborov. Poslanci se morajo zavedati, da z našim delom in dobrim sodelovanjem z OOZ lahko prepoznavnost ZDOPS med članstvom še izboljšamo in s tem ustvarimo kvalitetnejše zahteve za interese članstva. Delovanje regijskih odborov in območnih odborov je opredeljeno v poslovniku in pravilniku o delovanju regijskih in območnih odborov.

5. STROKOVNA SLUŽBA ZDOPS

Strokovna služba ZDOPS ima od 17.02.2020 dalje le 2 zaposleni osebi, odhod generalnega sekretarja zaradi upokojitve bomo skušali nadomestiti v okviru finančnih in organizacijskih možnosti.

Strokovna služba bo še naprej delovala na zgornjem optimumu svojih kapacitet in v sklopu tega predvidoma izvedla oziroma opravila: en posvet delodajalcev, tri do pet sej Upravnega odbora, tri do pet sej Kolegija upravnega odbora ZDOPS, predvidoma eno srečanje s sekretarji OOZ, delovala v ESS in Državnem svetu in drugih organih doma in v tujini, se intenzivno pogajala na strokovnem in interesnem nivoju.

Strokovna služba ZDOPS se bo še naprej interesno pogajala za sklenitev kolektivnih pogodb, predvsem za KPOP. Izvajala bo izobraževanja za članstvo, opravljala svetovalno dejavnost, skrbela za uporabnost spletnih strani ZDOPS, komunicirala s članstvom, se udeleževala sestankov RO in območnih odborov po potrebi, se prijavljala na projekte in izvajala projekte kot vodilni partner in kot pridružen partner. Strokovna služba bo skrbela tudi za pripravo in distribucijo ustreznih gradiv, pobiranja sredstev članarin, kakor tudi za medijsko prisotnost.

Strokovna služba bo žal v letu 2020 zaradi slabe finančne perspektive, ki je posledica izpada prihodka za izvajanje KPOP, intenzivno iskala možne druge vire financiranja, če to ne bo mogoče, pa predlagala organom ZDOPS ukrepe za preživetje ZDOPS v upanju, da ne bo potrebno predlagati prostovoljne likvidacije. Okvirno sicer ocenjujemo, da bo ZDOPS preživel še leto 2020, pri čemer se bodo že koncem leta 2020 pričele kazati prve finančne in likvidnostne težave, če ne uspemo zagotoviti dodatnih finančnih virov.

5.1 PROJEKTI

V letu 2020 se nadaljuje projekt DialogPlus, ki se bo nadaljeval tudi v letu 2021 (do septembra). Projekt v veliki meri omogoča financiranje osnovne dejavnosti in tistih aktivnosti, ki bi jih brez projekta ne mogli izvesti.

Ne glede na precejšnjo obremenjenost z izvedbo projekta, ki ga izvajata samo dve delavki v strokovni službi, bomo v letu 2020 skušali pridobiti še kakšen projekt, čeprav je možnosti za to manj, glede na to, da se zaključuje tekoča finančna perspektiva. Želimo si tudi, da bi kdaj na kakšnem projektu nastopili skupaj z OZS.

6. FINANCIRANJE ZDOPS

Financiranje ZDOPS bo v letu 2020 precej okrnjeno, saj je izpadel pomemben del financiranja, ki je predstavljal sredstva za izvajanje KPOP. Ker KPOP od 1.1.2019 ne velja več je že v letu 2019 bil bistveni izpad prihodka v letu 2020 pa ga iz tega naslova ne bo več. Zaradi izredno konzervativne finančne politike v preteklosti kakor tudi pazljive potrošnje je bilo ustvarjenih nekaj likvidnih sredstev, ki bodo v letu 2020 še omogočila preživetje. To bi bilo sicer še boljše, če bi uspeli pridobiti še kakšen projekt ali kakšen drug vir financiranja, ki pa trenutno ni viden. Zaradi zagotovitve kolikor toliko normalnega poslovanja v naslednjem letu bi bilo v letu 2020 nujno pridobiti kakšen nov trajnejši vir, v nasprotnem bo v letu 2021 prišlo do resnih finančnih in likvidnostnih težav, celo tako da bo vprašljiv obstoj ZDOPS.

Na prihodkovni strani predvidevamo skupne prihodke v višini 223.984,00 eur, ki so nekoliko nižji glede na realizacijo prihodkov v letu 2019. Ta rezultat je posledica izvajanja projekta DialogPlus. Če tega projekta ne bi bilo, bi bil izpad prihodka še dodatno večji za 124.000,00 oz. dobrih 56% vseh prihodkov.

Naredili bomo sicer vse za pridobitev kakšnega novega projekta ali partnerstvo v kakšnem projektu, vendar ne glede na optimizem, ne pričakujemo večjih možnosti, saj se finančna perspektiva EU bliža koncu, na neposredne EU projekte.

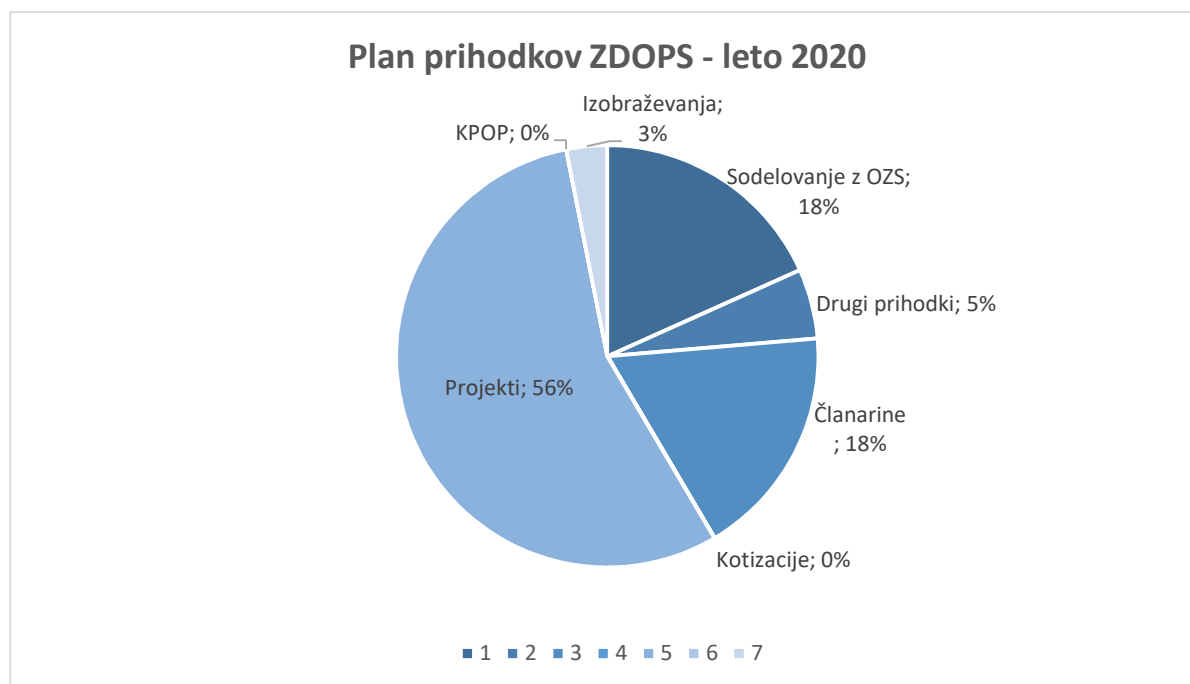
Plan prihodkov in odhodkov je uravnotežen, nekatere postavke so nekoliko višje, na odhodkovni strani pa so skoraj vse postavke nižje od realizacije 2019.

Na prihodkovni strani lahko izpostavimo, da ostaja vir »sodelovanje z OZS« na istem nivoju kot je bil v letu 2019 (18% vseh prihodkov); nekoliko izstopajo »Drugi prihodki« oz. refundacije EU in sponzorska sredstva, ki jih bomo v letu 2020 poskušali

pridobiti (5% vseh prihodkov) ter znesek članarin ZDOPS (predvidoma 18% vseh prihodkov, v kolikor se znesek članarin poviša). Prihodek na postavki projekti je bistveno višji od leta 2019 in sicer za 18,39%, kar je posledica dinamike plačevanja stroškov projekta DialogPlus.

Nekoliko višji je plan prihodkov na področju izvajanja izobraževanja (3% vseh prihodkov), kar je posledica že sedaj znanih naročil komercialnih predavanj ter predvidevanj, da bo ta trend enako razporejen tekom leta 2020.

Na odhodkovni strani nobena od postavk ne presega 100% glede na plan za leto 2019. Razlog za to je izpad prihodka na postavki Izvajanje KPOP. Zato bodo odhodki v letu 2020 glede na plan odhodkov 2019 dosegli realizacijo samo v višini 85,17%. Znesek strokovne službe se bo glede na leto 2019 zmanjšal na račun predvidene zaposlitve nove generalne sekretarke za polovični delovni čas. Zmanjšanje pa bo le v višini 25%, saj večji del stroškov v letu 2020 na tej postavki predstavlja tudi znesek plače in odpravnine ob upokojitvi bivšega generalnega sekretarja s 17.2.2020. V nasprotnem primeru bi bil znesek bistveno nižji. Ostale postavke so prav tako smiselno nižje.

Potrebno je poudariti, da bomo precejšen del redne dejavnosti realizirali s pomočjo projekta DialogPlus, ki omogoča realizacijo osnovnih nalog, ob tem da se je bistveno povečala zahtevnost dela v strokovni službi ZDOPS, predvsem zaradi izredno zapletenega poročanja in nekonsistentnih zahtev organa upravljanja (MDDSZ). Glede na usmeritve NO ZDOPS bo z namenom obstoja ZDOPS potrebno spremeniti cene izobraževanja ZDOPS, višino članarin ZDOPS ter zmanjšati fiksne stroške.

ZAKLJUČEK

ZDOPS bo tudi v letu 2020 izvajal vse naloge v skladu z Pogodbo o ustanovitvi ZDOPS, s tem programom, sklepi Skupščine in UO. Dani okvir izvajanja nalog je omejen s kadrovskimi in finančnimi zmožnostmi, ki bodo iz finančnega vidika slabše kot v letu 2019. Osnovni cilj delovanja je zastopanje interesov članstva pa tudi širših interesov mikro in malih delodajalcev, saj so v odnosu do države najbolj ranljivi in hkrati pomenijo zelo pomemben segment gospodarstva. Ena od pomembnih nalog je sklenitev nove kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo, ki bo uredila odnose med delavci in delodajalci v obrti in podjetništvu po eni strani, po drugi strani pa uredila enake pogoje poslovanja vseh obrtnikov in podjetnikov, saj si želimo, da bi imela ta kolektivna pogodba razširjeno veljavnost.

V programskem smislu bo temelj delovanja ZDOPS uveljavljanje zahtev ZDOPS, pri čemer bomo iskali zaveznike tudi pri drugi reprezentativni delodajalski organizaciji in treh reprezentativnih zbornicah. Menimo, da bo tudi v letu 2020 ključno sodelovanje z OZS in OOZ. Preteklost nas uči, da nobena »solo« akcija katerekoli reprezentativne delodajalske organizacije ali zbornice ni prinesla koristi članstvu. To še posebno velja za sodelovanje v obrtno zborničnem sistemu.

Posebno pozornost bomo dali tudi novim razmeram, ki bodo pogojene s spremembami, ki jih prinaša digitalizacija na trg dela, kakor tudi spremembam, ki jih je slutiti zaradi ohlajanja gospodarstva.

Ljubljana, 16.6.2020

Janez Šauperl, l.r.
Predsednik skupščine ZDOPS

Drago Delalut, l.r.
Predsednik ZDOPS

POVZETEK ZAHTEV ZDOPS ZA LETO 2020

DELOVNA RAZMERJA

Naše zahteve na področju delovnih razmerij so:

- vztrajati pri tem, da ne bo nobene dodatne obremenitve stroškov dela;
- uveljavljali manj omejitev pri opravljanju drugih del med trajanjem delovnega razmerja;
- lajšanje pogojev za sklenitev pogodbe o zaposlitvi za določen čas;
- zahtevali zmanjševanje formalnosti pri odpovedi pogodbe o zaposlitvi;
- uveljavljali najdaljši 30 dnevni odpovedni rok;
- zmanjševali breme odpravnin ob odpovedi pogodbe o zaposlitvi za določen čas;
- vztrajali pri jasnejših in širše določenih razlogih za izredno odpoved pogodbe o zaposlitvi, vključno z razlogi neustreznosti delavca za delovni kolektiv;
- vztrajali pri dvigu starostne meje delavca glede zaščite pred odpovedjo iz poslovnega razloga iz 58 let na 60 let;
- vztrajali pri ustrežnejši ureditvi starševskega varstva;
- vztrajali pri preprostejšem in hitrejšem odpuščanju invalidov z uvedbo preglednejših in preprostejših postopkov in združitvijo zdravstvenih in invalidskih komisij;
- vztrajali pri ukinitvi plačila odmora za malico;
- vztrajali pri omejitvi višine letnega dopusta na največ 30 dni, ki se uredi z zakonom;
- vztrajali pri skrajševanju zastaralnega roka za obveznosti iz delovnih razmerij iz 5 let na 2 leti;
- zahtevali sistemsko in stimulatивно ureditev opravljanja dela ali dejavnosti ob prejemanju pokojnine.

TRG DELA

Na področju zaposlovanja in opravljanja dela s ciljem ekonomske varnosti ter varne prožnosti delovnih razmerij **bomo vztrajali:**

- pri boljši ureditvi občasnih in začasnih del brezposelnih oseb;
- pri ohranjanju delovnih mest, tako da bi lahko starejši delavci prenašali znanje na mlajše in bili zaposleni krajši delovni čas pri enem ali več delodajalcih;
- pri uvedbi začasnega prehoda delavcev na Zavod RS za zaposlovanje (ZRSZ) v dejavnostih, ki so vezane na sezonsko opravljanje dela in možnostjo vrnitve k istemu delodajalcu ob začetku sezone;
- pri hitri reakciji izvršne oblasti glede razvoja in verifikacije novih programov in znanj za brezposelne osebe za potrebe delodajalcev;
- pri ohranjanju in povečevanju znanj in veščin skozi celotno obdobje zaposlitve »vseživljenjsko učenje«;
- pri večji vključitvi delodajalcev v programe aktivne politike zaposlovanja;
- pri doslednem preprečevanju dela na črno, predvsem t.i. »fušarjev«;
- pri poostreni kontroli čezmejnega opravljanja storitev tujih delodajalcev (dosledno izpolnjevanje pogojev po slovenskih predpisih);
- pri izredno preišljeni in konzervativni deregulaciji poklicev;
- pri večjem vplivu delodajalcev v svetih OE ZRSZ.

SOCIALNA VARNOST

Zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje

Naši predlogi in zahteve:

- ne bomo dovolili dodatnih obremenitev gospodarstva;
- zahtevali bomo tripartitna pogajanja na podlagi izračunov in zadosti dolgo javno obravnavo zdravstvene reforme, ki mora biti obravnavana v paketu (Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, Zakon o zdravstveni dejavnosti, Zakon o pacientovih pravicah ...);
- pogojno se strinjamo z ukinitvijo prostovoljnega dodatnega zavarovanja, če zaradi novega nadomestila ne bo prišlo do povečane obremenitve bruto plač in s tem tudi pritiska na dvig plač;
- plačilo prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja mora biti dohodninska olajšava;
- ureditev problematike regresnih zahtevkov;
- nasprotujemo možnosti spreminjanja prispevne stopnje prispevka za poškodbe pri delu in poklicne bolezni navzgor in zahtevamo namensko porabo zbranih sredstev tudi v promocijo in preventivo za varno in zdravo delo;
  - v zakonu je potrebno opredeliti pomen preventivnih aktivnosti za zdravo in varno delo in določiti jasne obveznosti tudi zavarovalnice in drugih institucij;
  - zakon naj da podlago za reorganizacijo poslovanja in optimizacijo stroškov zdravstvenega sistema;
  - pri upravljanju ZZZS mora ostati ustrezna zastopanost delodajalcev kot neposrednih vplačnikov, tudi če bo edini organ upravljanja Svet zavoda;
  - pogoj za člane organov upravljanj (Svet zavoda) ne sme biti najmanj univerzitetna izobrazba 2. stopnje ali zakonsko primerljiva raven izobrazbe;
  - skrajšanje obdobja, ko delodajalec krije denarno nadomestilo za primere bolniških odsotnosti delavca iz 30 delovnih na 20 delovnih dni in pri istem delodajalcu iz 120 na 80 delovnih dni na leto;
  - skrajšanje obdobja za refundacijo nadomestil plače iz 30 na 15 dni;
  - uzakonitev možnosti odloga ali obročnega plačila prispevkov za zdravstveno zavarovanje v določenih upravičenih primerih;
  - skrajšanje čakalnih dob in hitro vračanje delavcev na delo;
  - natančno opredelitev obveznosti izbranega osebnega zdravnika ali komisije glede obveščanja delodajalca o omejitvah in navodilih delavcu v bolniškem staležu;
  - omejitev trajanja bolniške odsotnosti;
  - omejitev razpona glob, tako najnižjih (v predlogu 5.000,00 EUR), kot najvišjih (v predlogu 100.000,00 EUR);
  - pri globah je potrebno urediti drugačno višino oz. nižje globe za manjše delodajalce (npr. do 10 zaposlenih) in ne glede na statusno obliko.

Pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Tudi na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja bomo zahtevali drugačno ureditev ali omejitev višine regresnih zahtevkov:

- ne pristajamo na dodatne obremenitve delodajalcev/višanje prispevnih stopenj;
- kot pogoj za polno starostno upokožitev mora ostati 40 let delovne dobe brez dokupa;

- omogočiti opravljanje/nadaljevanje dejavnosti ob hkratnem prejemanju polne pokojnine;
- ob spremembi pokojninskega sistema morajo biti dolga prehodna obdobja;
- prevetritev poklicev, ki zapadejo pod obvezno dodatno poklicno zavarovanje;
- pripraviti nov seznam poklicev za katere je obvezna vključitev v dodatno poklicno pokojninsko zavarovanje;
- drugačna ureditev regresnih zahtevkov ZPIZ do delodajalca.

VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

Na področju varnosti in zdravja pri delu bomo:

- vztrajali pri pomenu varnosti in zdravju pri delu na delovnem mestu s poudarkom na ozaveščanju in preventivi;
- vztrajali pri tem, da se vsebine o varnosti in zdravju pri delu vključijo v izobraževalni sistem;
- vztrajali pri tem, da so reprezentativni socialni partnerji nosilci promocije in ozaveščanja o pomenu varnosti in zdravja pri delu;
- vztrajali pri tem, da se davek na dodano vrednost za material in aktivnosti povezane z izvajanjem varnosti in zdravja pri delu ter promocijo zdravja na delovnem mestu obračunajo po nižji davčni stopnji. Stroški v zvezi s promocijo zdravja na delovnem mestu pa mora biti davčno priznan odhodek, za zaposlene pa se udeležba na teh aktivnostih ne šteje kot boniteta, saj to ni v dolgoročno korist zdrave in dolgožive družbe.